

ЗАГОЛОВНИЙ КОМПЛЕКС САЙТУ ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ КОМПОНЕНТІВ СТВОРЕННЯ ІМІДЖУ АНГЛОМОВНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО ОНЛАЙН-ВИДАННЯ

Стаття присвячена розгляду заголовного комплексу англomовних мистецтвознавчих онлайн-видань. Зроблено аналіз побудови та взаємозв'язку між адресою сайту та його заголовком, оскільки вони існують у нерозривному зв'язку та формують єдиний текстовий блок, складне семантико-структурне утворення – заголовний комплекс.

Ключові слова: заголовний комплекс, заголовок, назва онлайн-видання, підзаголовок.

Стаття посвячена рассмотрению заголовочного комплекса англоязычных искусствоведческих онлайн-изданий. Проведен анализ построения и взаимосвязи между адресом сайта и его заголовком, поскольку они существуют в неразрывной связи и формируют единый текстовый блок, сложное семантико-структурное образование – заголовочный комплекс.

Ключевые слова: заголовочный комплекс, заголовок, название онлайн-издания, подзаголовок.

The article deals with the title complex of English art online magazines. It examines the relations between the web-address and title of the site as they are in very close relations and form one text block, a complicated semantic and structural formation – the title complex.

Key words: the title complex, the title, the name of the online magazine, subhead.

З початком ХХІ століття об'єктом мовознавчих студій стають різні види текстів, що починають істотно впливати на загальне спрямування лінгвістичного знання, намагаючись встановити базові відношення між мовою та людиною як мислячим соціальним об'єктом, що дозволяє включити мовленнєву (дискурсивну) поведінку в інтерактивну картину світу. Оскільки мистецтвознавчі сайти містять синкретизм різних типів дискурсу, саме вони стали об'єктом дослідження, а предметом – заголовний комплекс цих видань.

Заголовок як невід'ємну складову тексту досліджувало багато лінгвістів, серед них С.А. Лазарева, Г.Г. Хазагеров, Н.П. Харченко та багато інших. Проте поняття заголовку онлайн-видання суттєво відрізняється від заголовку статті чи іншого твору. Крім поверхневого огляду С.А. Матвєєвої, заголовний комплекс сайту ще не був предметом аналізу та опису з лінгвістичних позицій.

Онлайн-видання – регулярно оновлюваний веб-сайт, який ставить своїм завданням виконувати функцію друкованого видання і користується певною популярністю й авторитетом (має свою постійну аудиторію). Сьогодні спостерігаємо активний розвиток мистецтвознавчих сайтів, зокрема онлайн-видань, які намагаються зацікавити як митців та мистецтвознавців, так і інших людей, що не дуже цікавляться мистецтвом. Відповідно кожне видання намагається бути унікальним, цікавим та інформативним.

На думку С.А. Матвєєвої, до числа найбільш значимих індивідуально-стилістичних способів і прийомів організації сайту належать: заголовний комплекс (адреса сайту, за-

головок, підзаголовок), вітання, епіграф, передмова. Усі ці компоненти містяться на головній сторінці сайту, адже знайомство адресата з текстом сайту розпочинається з перегляду головної сторінки. Цей фрагмент є відправною точкою входження й подальшого занурення адресата в інформаційний (і водночас комунікативний) простір сайту й, відповідно, однією з найсильніших позицій тексту сайту [1: 10]. Саме тому від унікальності, інформативності та графічного оформлення головної сторінки залежить чи зацікавиться користувач сайтом чи ні.

“Заголовок сайту повинен розглядатися в нерозривному зв’язку з його адресою й підзаголовком, оскільки ці композиційні фрагменти формують єдиний текстовий блок, складне семантико-структурне утворення – заголовний комплекс” [1: 10]. На прикладі онлайн-видання *The Art Newspaper* та адреси його головної сторінки – <http://www.theartnewspaper.com/> можемо побачити цей зв’язок та єдність, адже назва сайту міститься як на головній сторінці сайту, так і в його адресі. Деякі онлайн-видання ще містять підзаголовок, який пояснює мету та контент видання, як наприклад підзаголовок сайту *Culture Kiosque – The European Magazine of Arts, Culture and Ideas Worldwide*, адреса головної сторінки якого – <http://www.culturekiosque.com/> (назва сайту теж міститься в його адресі).

Пошукові системи, такі як Яндекс, Гугл та інші, знаходять сайт за посиланнями, тому саме текст заголовка найчастіше відображається на сторінці результатів пошуку і в каталогах. Кожне посилання веде на певну сторінку веб-ресурсу, тому, щоб потенційний відвідувач зацікавився онлайн-виданням і клікнув посилання, потрібно зробити заголовок максимально привабливим для користувача.

Отже, заголовний комплекс – це перший елемент веб-сайту, який бачать відвідувачі. Він складається з адреси поточної сторінки онлайн-видання та заголовка або назви сайту. Заголовний комплекс є одним із комунікативно-значущих компонентів сайту, і якщо він правильно складений, то дасть змогу сайту зайняти перші рядки видачі пошукових систем, що забезпечить йому бажану популярність.

“Хоча зовнішній вигляд кожного сайту є унікальним, проте в усіх сайтах можна знайти спільні за функціональністю частини. На будь-якому сайті першою відкривається головна сторінка. Її розробці приділяють особливу увагу, оскільки дослідження показали, що люди не здатні читати інформацію, що відображається на моніторі, так уважно, як книжки або журнали, вони зазвичай лише поверхово переглядають її, наприклад, як рекламу. Якщо головна сторінка містить те, що шукає відвідувач, він читає її далі, а якщо ні – переходить до інших сайтів, яких в Інтернеті дуже багато” [2:14].

Оскільки всю необхідну інформацію розмістити на одній головній сторінці практично неможливо, для розміщення конкретного матеріалу створюють нові сторінки з необхідним контентом.

Пошукові системи надають словам із адреси максимальну увагу: найбільш важливі ключові слова необхідно розміщувати якомога ближче до початку адреси, в ідеалі першими, як, наприклад, назву сайту, а всю іншу інформацію, як, наприклад, назву рубрики, статті, варто ставити ближче до кінця. Теоретично чим лівіше слово в адресі, тим більшого значення йому надається. Наприклад, в адресі http://everypainterpaintshimself.com/essays/mystery_of_michelangelos_battle_of_cascina зліва знаходиться назва сайту –

Every Painter Paints Himself, потім йде назва рубрики – Essays та назва статті – Mystery of Michelangelo’s battle of Casina.

Під час аналізу адрес сторінок різних англomовних мистецтвознавчих онлайн-видань виявлено, що, здебільшого, адреса головної сторінки сайту складається з її назви та домена com, що означає комерційні компанії. Наприклад:

<http://artobserved.com/>

<http://www.apollo-magazine.com/>

<http://www.culturekiosque.com/>

<http://www.arttimesjournal.com/>

<http://www.everypainterpaintshimself.com>

<http://www.fadwebsite.com/>

<http://www.juxtapoz.com/>

<http://bombsite.com/>

Сайт Artnow складається з 2 частин: Artnow online – <http://www.artnowonline.com/> – це сайт-аукціон робіт різних художників, та ArtnowMag – <http://www.artnowmag.com/Magazine.php> – онлайн-видання, тут в адресі сайту міститься ще слово журнал (Magazine), а php вказує на мову програмування, якою написана сторінка. Варто зазначити, що з технічного погляду Magazine.php – це назва файлу головної сторінки сайту, яка може відображатися в адресі або бути прихованою (як у випадку адреси <http://www.artnowonline.com/>), тож розробники сайтів свідомо обирають той чи інший варіант.

Адреси інших, не головних, сторінок онлайн-видань можуть включати в себе назви сайту, рубрики та статті, яку читає користувач:

<http://www.juxtapoz.com/Street-Art/qbad-dogq-sculpture-outside-ocma-by-richard-jackson> – сайт Juxtapoz, рубрика Street Art, стаття “Bad Dog” sculpture outside Ocma by Richard Jackson.

Похили risks означають папки, де зберігаються матеріали для певних сторінок. Замість лапок – “Bad Dog” – в адресі сторінки було використано літеру q, оскільки пошукові системи не рекомендують використання розділових знаків та символів у адресах сторінок, тому що знаки пунктуації замінюються ANSI-символами і подовжують тим самим заголовок. Так, наприклад, знак одна прогалина в заголовку замінюється поєднанням трьох символів: % 20. Аналогічно працюють і інші знаки, не рекомендовані для використання в заголовках. Єдиний виняток, офіційно дозволене для будь-якого заголовка і не надає ніякого негативного впливу на позицію матеріалу – це тире, яке не замінюється ніякими додатковими символами [3].

Інколи в кінці адреси може відображатися розширення відповідного файлу – thtml, html та інші:

- <http://www.apollo-magazine.com/news-and-comment/contemporary-art/7934453/around-the-galleries.thtml> – сайт Apollo, рубрика News and Comment, цифри – назва ще якоїсь папки, стаття Around the Galleries, thtml – розширення файлу around-the-galleries;

- http://www.culturekiosque.com/art/exhibiti/gpbohemes_pbocca764.html – сайт Culture Kiosque, рубрика Art, папка Exhibitions, стаття – Exhibition review: bohemians roam the right bank. Як бачимо в адресі сторінки заголовок статті суттєво скоротили і додали ско-

рочене ім'я та прізвище автора – Patricia Voccardo (pbocca), html – розширення файлу веб-сторінки.

Інколи замість назви рубрики просто пишуть слово стаття (article), або цифрами позначають папку, де вона міститься:

- <http://www.theartnewspaper.com/articles/The-first-modern-master-of-the-art-of-branding/> / 28215 – сайт The Art Newspaper, папка Articles, стаття The first modern master of the art of branding, цифри – назва папки;
- <http://bombsite.com/issues/999/articles/6423> – сайт Bombsite, папка Issues, Articles, цифри – це теж назва папки;
- http://www.artnowmag.com/Magazine/News/2013/Feb/News_Feb0113.html – сайт ArtnowMag, рубрика News, дата випуску статті 2013 та Feb – є також назвами папок, html – розширення файлу.

“Сдність заголовка й адреси є важливою композиційною характеристикою сайту, оскільки саме заголовний комплекс не тільки передусе знайомству адресата зі змістом сайту, але й бере участь у формуванні певної настанови на сприйняття подальшого тексту сайту. Переважно назва асоціюється з адресою й пропонуваною інформацією. Нерідко адреса містить ключові лексичні компоненти, що несуть у собі центральну ідею або основну тематичну спрямованість тексту сайту” [1: 10].

Заголовок або назва сайту – це невід’ємний елемент композиційної структури онлайн-видання. Від його типу та оформлення залежить доля сайту, адже до його функцій належить встановити контакт з читачем, привернути його увагу, викликати зацікавленість. Він допомагає зрозуміти смисл онлайн-видання, його концепцію.

“У верхній частині головної сторінки зазвичай розташована так звана шапка, яку дублюють на інших сторінках сайту. Це роблять спеціально, адже ця частина відображається у вікні браузера першою, і відвідувач насамперед звертає на неї увагу” [2: 14]. Саме тут розміщено назву видання, яка знаходиться на певній відстані від основного блоку інформації, проте є невід’ємною його частиною.

“Заголовок стоїть над текстом, розмежований певним простором, що дозволяє йому функціонувати в ролі самодостатньої мовної одиниці (автосемантичні заголовки). Такі заголовки виразні самі по собі, в основному зрозумілі до прочитання тексту” [4: 34].

“Процес декодування значення тексту та його заголовка має стратегічний характер. На першому етапі заголовок сприймається до прочитання тексту й виступає у функції знака-індекса, маркуючи текст, виділяючи його з парадигми інших. На другому етапі заголовок співвідноситься з усім текстовим простором. Глибинний смисл заголовка актуалізується на третьому етапі його сприймання. За рахунок асоціативних зв’язків з мовними одиницями текстового простору відбувається розширення смислу заголовного виразу” [5: 5].

Т.В. Желтоногова виділяє та аналізує 3 типи заголовків, відповідно до яких ми аналізували мистецтвознавчі онлайн-видання:

1. Заголовки-індикатори – характеризуються прозорістю значення, відіграють роль маркерів тексту і є відносно автосемантичними. До таких заголовків можемо віднести The art newspaper – мистецька газета, Artforum – арт форум, ArtnowMag – журнал сучасного мистецтва, Every painter paints himself – кожен художник малює себе.

2. Заголовки-образи – відзначаються домінантним конотативним значенням, мають високу інтенсивність образності. Їм властива наявність троп: алегорій, метафор, пере-

більшень. Для мистецтвознавчих сайтів досить цікаво звучать такі заголовки-образи як The art times – час мистецтва, ArtsEditor – редактор мистецтв, Culture Kiosque – кіоск культури, Bombsite – сайт сенсацій. Juxtapoz (від слова juxtapose) – зіставлення, Identity Theory – теорія ідентичності.

3. Заголовки-символи – характеризуються домінуванням підтекстового значення, яке виникає на основі асоціативних зв'язків текстової інформації та культурно-історичних традицій людства. Прикладів таких заголовків поки що не знайдено.

Здебільшого заголовки мистецтвознавчих сайтів є автономними та виступають самостійними одиницями, пов'язаними з усіма сторінками сайту, а не якоюсь конкретною публікацією. Здебільшого це слова, словосполучення, знайдено лише один приклад речення – Every painter paints himself.

На думку А. Євграфової, заголовок, представлений одним словом, через можливу багатозначність лексичної одиниці значно ускладнює очікування змісту, бо не дає вичерпної уяви про реальний зміст [6]. Проте давати довгі та вичерпні заголовки онлайн-виданням досить недоцільно та непрактично. Якщо читачеві сподобався певний сайт, то він повинен запам'ятати його назву, щоб через деякий час без труднощів знайти його у всесвітній мережі. Для цього користувач повинен ввести його адресу або назву до пошукових систем. Оскільки запам'ятати адресу сторінки досить важко, ввести назву сайту – найлегший та найдоцільніший спосіб. Саме тому заголовок повинен бути точним, коротким, виразним та конкретним.

До заголовків можуть дописувати цифри, як наприклад, Scene 360, існують скорочені заголовки, як ArtnowMag, оказіоналізми та неологізми, щоб створити новий свіжий образ використовують також гру слів – Culturevulture (culture – культура, vulture – яструб, стєрв'ятник).

Заголовки можуть бути емоційно забарвлені, як Juxtapoz, Bombsite, Fad або стилістично безбарвні – The art newspaper, Artforum.

Аналіз підтвердив слова С.І. Потапенко, що “заголовки є провідними текстотвірними елементами, які містять основну ідею тексту (у нашому випадку веб-сторінки) та складають його смислове й психолінгвістичне ядро” [7: 40–41].

Увібравши в себе в стислій формі зміст усього текстового простору сайту, заголовки виконує насамперед функцію інтеграції всіх сайтових фрагментів у єдину систему, визначаючи тим самим характер композиційного оформлення тексту сайту. Відповідно, можна виокремити 4 компоненти заголовку онлайн-видання [8].

1. Емблема заголовка. Це може бути емблема компанії або будь-яке інше зображення. Емблема відображається як доповнення до зображення теми заголовка.

2. Стиль заголовка. Стиль заголовка визначає розмір і положення тексту, його шрифт, наявність зображень та інших графічних елементів.

3. Текст заголовка. Текст заголовка містить назву та лозунг сайту. Назва сайту має повідомляти користувачам про сферу діяльності, а в ролі лозунгу сайту може виступати привітання або девіз. Інколи одразу під заголовком онлайн-видання розташовано підзаголовок або тлумачення заголовку сайту. Наприклад:

Bombsite. The Artist's Voice Since 1981

ArtsEditor: independent arts reporting, reviewing, and relevant discourse.

Art Times. A literally Journal and Resource for All the Arts.

Culture kiosk. The European Magazine of Arts, Culture and Ideas Worldwide.

Identity Theory. A literary website, sort of.

4. Тема заголовка. Тема заголовка – це зображення, яке супроводжує текст заголовка. Досить часто це слайди реклами, яка стосується мистецтва, прохання підписатися на оновлення журналу, графічні веб-посилання на інші мистецькі сайти.

“Обираючи заголовок, автор чітко уявляє собі, що він створює, на чому хоче сконцентрувати увагу читача. Вибір заголовка залежить і від самого автора, тобто від його внутрішнього «Я», та від суспільних умов, в яких живе і творить митець” [6]. Заголовок служить обрамленням різних тем та сюжетів, різних типів дискурсу та мовленнєвих жанрів, об’єднуючи їх в один сайт, одне онлайн-видання.

Як бачимо заголовний комплекс мистецтвознавчих онлайн-видань є досить складним та новим явищем в лінгвістичній науці, і тому потребує подальших ґрунтовних досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Матвєєва С.А. Сайт як жанр інтернет-комунікації (на матеріалі персональних сайтів учених): автореф. дис. ... канд. філол. наук. – Донецький національний університет. – Донецьк, 2006. – 20 с.
2. Пасічник О.Г. Основи веб-дизайну: навч. посіб. / О.Г. Пасічник, О.В. Пасічник, І.В. Стеценко. – К.: Вид. група ВНУ, 2008. – 336 с.
3. Вплив заголовка на місце сайту в пошукових системах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.taina.com.ua/vplyv-zaholovka-na-misce-sajtu-v-poshukovyh-systemah/>. – [Цит. 2013, 25 лютого]. – Назва з екрану.
4. Лазарева Э.А. Заголовок в газете: учеб. пособие для студентов-журналистов / Э.А. Лазарева. – Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1989. – 96 с.
5. Желтоногова Т.В. Заголовок як компонент структури українського поетичного тексту: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 / Т.В. Желтоногова; Кіровоградський державний університет ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2004. – 20 с.
6. Євграфова. А.О. Заголовок як актуалізатор текстової інформації [Електронний ресурс] / А.О. Євграфова. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1080>. – [Цит. 2013, 25 лютого]. – Назва з екрану.
7. Потапенко С.І. Сучасний англомовний медіа-дискурс: лінгвокогнітивний і мотиваційний аспекти: моногр. / С.І. Потапенко. – Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2009. – 391 с.
8. Настроювання заголовка для загальнодоступного веб-сайту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://office.microsoft.com/uk-ua/sharepoint-online-enterprise-help/NA101836349.aspx>. – [Цит. 2013, 25 лютого]. – Назва з екрану.

УДК 392.51(476.2-37Ветка)

Новак В. С.
(Гомель, Беларусь)

СВАДЕБНАЯ ОБРЯДНОСТЬ БЕЛОРУСОВ
(на матеріалі фольклору Ветковського р-на Гомельської області)

У статті розглядаються особливості весільної обрядовості Ветковщини, акцентується увага на окремих структурних компонентах і пов'язаних з ними міфологічних виставах.

Ключові слова: *весілля, обряд, ритуал, міфологічне подання, сватання, передвесільний період, послесвадебний період, пісня, коровай.*

В статті розглядаються особливості свадєбної обрядности Ветковщини, акцентується увага на окремих структурних компонентах і зв'язаних з ними міфологічних представленнях.

Ключевые слова: *свадьба, обряд, ритуал, міфологічне подання, сватовство, передсвадебний період, послесвадебний період, пісня, каровай.*

Peculiarities of the wedding ceremony in Vetka region are stated in the article, great attention is paid to the individual structural components and mythological concepts related to these components.

Key words: *wedding, ritual, ceremony, mythological representation, engagements, period before wedding, after wedding period, the song.*

Свадебний обряд Ветковщини, одного з найбільш самобитних районів Гомельської області, характеризується багатообразиєм місцевих варіантів, які зберігають общенациональну основу. В даній статті використані аутентичні фактичні матеріали по свадєбній обрядности, зібрані в експедиціях на території Ветковського району (деревни Романов Лес, Передовець, Неглюбка, Казацкі Болсуны, Шерстин, Великіе Немки, Присно, Хальч, Акшинка, Столбун), а також свідення о свадєбних традиціях, записаніе от переселенців із деревень Даниловичи, Речки, Бартоломеевка, котрих сьогодні на географічеській карті Білорусі уже нет в зв'язі з чорнобильськьою трагедією. Як свідетельствует зібраний в різних місцевостях фольклорно-етнографічеський матеріал, для структурних компонентів свадєбного обрядового комплексу, їх ритуалів, пісенного репертуару, примет і повір'ї характерні як общіе, так і специфічеськіе локальніе особливості.

Во всіх вищеупом'янутих деревнях обов'язательним етапом в системі свадєбної обрядности було сватовство, котрое в різних місцевостях имело ряд общих моментів, одним із котрих являється иносказательний ритуальний діалог. Его целью